

Rassenproeven bieden de maïsteler extra info voor de rassenkeuze. We overlopen de resultaten van de kuilmaïsproeven 2009 van het CIPF-netwerk. – JURGEN DEPOOR-

TER, MICHAËL MARY & GUY FOUCART, CIPF VZW –

Resultaten kuilmaïsproeven CIPF

Voor de halfvroeg tot late rassen waren de rendementen in de meeste regio's vorig jaar zeer behoorlijk. De zetmeelgehalten liggen dicht bij de waarden van 2008 (34%). De verteerbaarheid van het organisch materiaal lag in 2009 met 71,4% vrij ver achter op de waarden van 2008 (73,6%). Over het algemeen waren in 2009 de VEM-waarden lager. Voor de zeer vroege tot vroege rassen, die in Laag en Midden België beproefd werden, leverde het teeltjaar 2009 doorgaans een goed tot zeer goed rendement op. Het uiteindelijk behaalde drogestofgehalte was meestal voldoende. Door een snelle afrijping kwam men zelfs vaak te hoog uit, 38 tot 42% droge stof was geen uitzondering. Ook de voederwaarden (verteerbaarheid, zetmeelgehalte, VEM/kg) waren gemiddeld hoger dan in 2008.

Halfvroeg tot late rassen

Binnen de groep halfvroeg tot late rassen wordt een opdeling gemaakt tussen halfvroeg (FAO tussen 230 en 250) en halflate tot late rassen (FAO > 250). In het normaal netwerk werden 34 halfvroeg tot late rassen getest. De verschillende rassen worden vergeleken met 4 halfvroeg getuigenrassen (Asteri CS, ES Paroli, PR39A98

en Winn). De halfvroeg tot late rassen zaait men doorgaans tussen 20 april en 5 mei. Na deze periode stijgt het risico om bij de oogst een niet voldoende hoog drogestofgehalte te halen. In een normaal jaar staan deze rassen in voor een hoge massa-productie. Deze hybriden zijn vooral interessant door hun hoge productiecapaciteit, ook al gaat de hoge productie meestal samen met een vermindering van de voederwaarde. Enkele halfvroeg rassen zoals Torres, Ronaldinio of Zidane, die beschikken over zeer mooie kolfopbrengsten, kunnen ook gebruikt worden als te drogen graan, als vochtig maïsgraan of als MKS.

Om er zeker van te zijn dat de silo niet zal lekken, moet een minimum van 32% drogestofgehalte bereikt worden. Voor de halfvroeg rassen is dit geen probleem, die halen meestal probleemloos de 32-35% droge stof. Voor de late rassen is het toch oppassen bij de keuze van de zaai- en oogstdatum. Kies bovendien een perceel dat later in het najaar toegankelijk blijft. De afgelopen jaren hebben we geen grote problemen met legering meer gezien. Bij de variëteiten uit deze vroegrijpheidsgroep zijn er meestal weinig problemen met stengelrot. Afhankelijk van het jaar kunnen de voor builenbrand gevoelige ras-

sen wel deze ziekte ontwikkelen. Enkele rassen uit het halflaat en het laat segment kun je eventueel ook aanwenden voor de productie van bio-energie. Voor deze toepassing is een minimum van 28% droge stof nodig.

Zeer vroege tot vroege rassen

De groep zeer vroege tot vroege silomaïsrassen heeft een FAO-index gelijk aan of kleiner dan 230. In het vroeg normaal netwerk werden in 2009 45 rassen getest. De rassen werden vergeleken ten opzichte van 4 getuigenrassen (2 zeer vroege rassen: Beethoven en Saludo en 2 vroege rassen: Canon en Mazurka).

De zeer vroege tot vroege variëteiten kunnen gezaaid worden van 20 april tot 20 mei. De (zeer) vroege rassen worden doorgaans uitgezaaid, als de zaai pas in mei kan starten, na een snede raaigras of als een vroege oogst noodzakelijk is om het perceel vrij te maken voor de volgteelt. Een aantal rassen voldoen als dubbeldoel ras. Het oogsttijdstip moet goed overwogen worden. Voor deze vroegrijpheidsklasse zal het behalen van het optimale drogestofgehalte van 32 tot 35% doorgaans geen problemen stellen. Bij dit niveau van drogestofgehalte heeft men ideale inkuilomstandigheden, samen met een

goede voederopname. Boven de 38% is het moeilijker om een goed aandruchte kuil te krijgen, wat de kans op schimmelontwikkeling en opwarming van de kuil vergroot. De smakelijkheid en de sanitaire kwaliteit van het voeder gaan eveneens gradueel achteruit. De korrel is te droog en vaak zo rijk aan zetmeel dat correctie van het rantsoen nodig is. Onder de 32% droge stof treden dan weer vaak sapper verliezen op. De meeste van de huidige rassen hebben een sterk uitgesproken *stay-green* eigenschap.

Als de maïs bij de oogst een drogestofgehalte van 32 tot 35% bereikt, zullen er normaal gezien nog maar weinig problemen met stengelrot kunnen optreden. Boven de 35% droge stof kan deze ziekte een snelle stijging van het drogestofgehalte veroorzaken waardoor je snel moet oogsten om bijkomende problemen te vermijden. De resistentie tegen builenbrand blijft, met het oog op smakelijkheid en kwaliteit van het voeder, nog altijd een belangrijke troef voor een ras. Ook legervastheid blijft een erg belangrijke eigenschap. De laatste 5 jaar is geen mechanische legering meer vastgesteld op grote schaal.

Voedereigenschappen zoals zetmeelgehalte, verteerbaarheid van het organisch

materiaal en vEM zijn belangrijk voor een optimale productie bij een zo laag mogelijke aanvulling met krachtvoer.

Welke rassen zaaïen in 2010?

Halfvroeg rassen De vroegrijpheidsklasse is gebaseerd op basis van proeven over 3 jaar. In de halfvroeg groep hebben alle rassen goede eigenschappen wat gevoeligheid voor stengelrot betreft. In deze vroegrijpheidsgroep werd het hoogste rendement droge stof (tabel 1) behaald door de rassen Ronaldinio en Moby. Beide rassen hebben goede algemene eigenschappen en halen ook zeer goede energetische rendementen. Ronaldinio is ondertussen al een zekere waarde geworden met elk jaar regelmatige en goede resultaten. Dit ras is ook als dubbeldoelras geschikt, gezien het hoge opbrengstpotentieel aan korrelmassa. Moby is een van de grotere rassen die men beter aan een iets

lagere standdichtheid uitzaait. Het ras zit met zijn vroegrijpheid op de overgang tussen de halfvroeg en halflate rassen. NK Sigmund zit qua drogestofopbrengst bij de top en laat bovendien ook een zeer goede verteerbaarheid en zeer hoge waarden voor kvEM/ha noteren.

Het ras NK Perform behaalt al 3 jaar zeer regelmatige en goede rendementen met een zeer goede verteerbaarheid, vandaar de zeer goede resultaten voor kvEM/ha. Een broertje van dit ras is NK Top. Dit nieuwe ras werd eerst getest in het voorlopig netwerk van 2008 en doet in 2009 meteen mee aan de top van het normaal netwerk, met als resultaat goede rendementen, de beste verteerbaarheid van de groep en hoge vEM-waarden. Wel had het ras in 2008 en 2009 op enkele locaties te kampen met mechanische legering, echter zonder nadelige gevolgen voor de oogstbaarheid.

Het ras Torres haalt zeer regelmatige en zeer goede rendementen droge stof per hectare. Torres heeft tevens een goede verteerbaarheid en scoort daarmee ook zeer goed voor het energetisch rendement (kvEM/ha). Dit dubbeldoelras kan ook succesvol geoogst worden als korrelmaïs. PR39R86 haalt reeds 4 jaar goede rendementen. De voederwaarde van dit ras is doorgaans goed. Voor het ras Maïbi cs zien we al een aantal jaar dezelfde eigenschappen: uitstekende rendementen maar een minder goede verteerbaarheid. Sumaris haalt een goed rendement met een verteerbaarheid rond het gemiddelde. In het voorlopig netwerk 2008 liet het ras mooie resultaten noteren. Deze werden bevestigd, maar in 2009 stelden we op een aantal plaatsen wel een zekere gevoeligheid vast voor builenbrand.

Maïbi cs en Sumaris zijn grote rassen en kan je eventueel aan een iets lagere

Tabel 1 Resultaten halfvroeg tot late kuilmaïsrassen in het normaal netwerk - CIPF 2009

Ras	Mandataris/verdelers	Jaar van inschrijving	DS-opbrengst plant (rel.) ¹	DS plant (%)	Stengelrot ²	Builenbrand ²	Legering	Zetmeel (%)	VOS (%) ³	vEM (rel.) ¹	kvEM/ha (rel.) ¹
Halfvroeg rassen											
Ronaldinio	KWS	2007 B	105,8	38,2	9,0	8,5	9,0	34,9	73,2	101,2	107,1
Moby	Philip-Seeds	EUR 2007 (I)	105,8	35,3	9,0	8,5	8,5	34,2	72,5	100,5	106,7
NK Sigmund	Aveve	EUR 2009 (SK)	105,2	38,7	9,0	8,5	9,0	35,0	72,6	100,6	105,8
NK Perform	Syngenta	EUR 2007 (F)	104,5	36,7	9,0	7,5	9,0	33,7	73,7	101,4	106,0
NK Top	Syngenta	EUR 2009 (D,F)	103,7	39,4	9,0	7,5	7,5	38,3	74,5	102,4	106,1
Torres	Aveve	2009 B	103,7	37,6	9,0	8,5	9,0	35,9	73,7	101,9	105,4
PR39R86	Aveve	EUR 2003 (F)	102,6	38,3	8,5	9,0	9,0	34,2	71,2	98,5	101,0
Maïbi CS	Caussade Semences	EUR 2002 (F)	102,1	34,1	9,0	8,5	9,0	32,1	69,7	97,7	99,5
Sumaris	Barenbrug	EUR 2008 (CZ)	101,4	36,4	8,5	7,0	9,0	34,7	71,5	98,9	100,3
Zidane	Aveve	EUR 2007 (D)	101,2	37,5	9,0	7,5	9,0	36,8	72,4	100,8	101,9
PR39T83	Pioneer	EUR 2009 (F)	101,0	40,3	7,5	9,0	9,0	33,7	71,1	98,3	99,1
Anjou 277	Aveve	EUR 2005 (D)	100,9	35,4	9,0	9,0	9,0	33,3	69,6	98,4	99,4
MAS 23.B	Maïsadour Belgium	EUR 2009 (F)	100,7	36,2	9,0	9,0	9,0	33,8	71,9	100,3	101,2
ES Paroli	Barenbrug	EUR 2005 (D)	100,7	37,0	9,0	8,5	9,0	35,8	72,4	100,4	101,2
Asteri CS	Scam	EUR 2006 (D)	100,4	38,6	8,5	8,0	8,5	35,5	70,6	98,8	99,3
P 8100	Pioneer	EUR 2009 (D)	100,1	42,2	7,5	8,0	9,0	35,1	70,2	97,3	97,4
PR39W45	Verla-Seeds	EUR 2007 (D)	99,9	40,5	7,5	8,5	9,0	34,2	71,4	98,8	98,5
PR39T13	Pioneer	EUR 2006 (A,D,F)	99,7	38,6	8,0	8,0	9,0	34,2	71,2	98,8	98,3
PR39A98	Pioneer	2004 B	99,5	38,5	9,0	9,0	9,0	33,8	72,1	99,7	99,0
Winn	Syngenta Seeds	EUR 2007 (D)	99,5	39,8	7,5	8,0	9,0	37,0	72,7	101,1	100,5
Mondi CS	Scam	EUR 2007 (I)	98,9	36,8	8,5	8,5	7,5	34,4	71,9	100,0	99,0
Halflate tot late rassen											
Franki CS	Scam	EUR 2001 (F,I)	104,4	32,9	9,0	8,5	9,0	31,6	68,5	96,9	101,3
Chatillon	Limagrain Belgium	EUR 2007 (F)	103,3	35,8	9,0	9,0	9,0	33,1	73,3	101,7	105,0
Seïdi CS	Caussade Semences	EUR 2004 (I)	103,1	33,1	9,0	8,5	9,0	33,0	70,5	98,8	101,8
ES Charles	Barenbrug	EUR 2005 (D)	102,8	35,5	9,0	8,5	9,0	34,8	70,4	98,4	101,3
ES Newmilk	Jorion	EUR 2008 (I)	100,8	35,1	9,0	7,5	8,5	31,6	68,2	96,0	96,7
Subito	Philip-Seeds	EUR 2006 (D)	100,7	34,8	9,0	8,0	9,0	32,7	69,6	97,3	97,8
PR39F58	Pioneer	EUR 2003 (A,F)	100,6	36,6	8,5	8,5	9,0	34,4	72,4	100,1	100,8
Bridge	Philip-Seeds	EUR 2006 (I)	100,5	34,2	9,0	8,5	9,0	32,2	70,1	98,5	99,1
Crazi	Innoseeds	EUR 2003 (F)	100,4	32,3	9,0	8,5	8,5	32,3	69,2	97,6	97,7
ES Turbo	Verla-Seeds	EUR 2007 (A)	100,3	35,3	9,0	8,5	9,0	33,8	72,9	101,3	101,4
ES Sigma	Barenbrug	EUR 2009 (F)	100,0	32,5	9,0	8,5	9,0	30,5	69,7	97,7	97,4
ES Kompas	Barenbrug	EUR 2009 (F)	98,0	35,8	9,0	8,5	9,0	33,0	71,6	100,5	98,3
Boutic	Innoseeds	EUR 2008 (F,I)	94,2	34,4	9,0	8,0	9,0	32,8	71,5	99,7	93,8
Jaargemiddelde			21,1 (t/ha)	36,6%	1,6%	3,3%	0,9%	34,0%	71,4%	890 vEM	18.768 kvEM/ha
Gemiddelde van de getuigen			20,8 (t/ha)	38,3%	3,1%	3,6%	0,4%	35,5%	72,0%	895 vEM	18.631 kvEM/ha

¹ 100% = gemiddelde getuigen Asteri CS, ES Paroli, PR39A98 en Winn

² Schaal 5,5 (> 45% getroffen planten - zwak) tot 9 (0-1% getroffen planten - uitstekend)

³ De resultaten van de voederwaarden steunen op resultaten van 4 proeflocaties (Boussu, Oosteeklo, Thieulain en Tongerlo)

Tabel 2 Resultaten zeer vroege tot vroege kuilmaïsrassen in het normaal netwerk - CIPF 2009

Ras	Mandataris/verdelers	Jaar van inschrijving	DS-opbrengst plant (rel.) ¹	DS plant (%)	Stengelrot ² (%)	Builenbrand ²	Zetmeel	VOS (%) ³	VEM (rel.) ¹	kvEM/ha (rel.) ¹
Zeer vroege tot vroege rassen										
Aaposito	Verla-Seeds	EUR 2009 (D)	102,9	39,5	9,0	8,0	41,3	78,1	102,7	105,5
Kadenz	Aveve	EUR 2007 (GB)	100,5	39,5	8,5	9,0	39,1	75,6	99,4	100,0
Award	Limagrains Belgium	EUR 2007 (F,GB)	100,5	38,3	8,5	8,5	40,5	77,1	101,5	102,1
Patrick	Limagrains Belgium	2005 B	100,2	39,6	8,0	8,0	39,2	76,1	100,3	100,4
Dominator	Limagrains Belgium	2006 B	99,7	40,2	8,5	8,5	39,4	75,1	99,9	99,6
Aurelia	Limagrains Belgium	2003 B	99,5	39,4	9,0	8,5	40,0	76,0	100,1	99,4
P 8000	Pioneer	EUR 2009 (D)	99,4	38,2	7,5	9,0	38,5	77,0	100,7	99,8
Beethoven	Limagrains Belgium	2008 B	99,3	39,4	8,0	8,5	40,7	76,2	100,4	99,7
Castro	Limagrains Belgium	EUR 2006 (NL)	99,2	37,9	9,0	8,5	39,3	77,1	101,3	100,2
Eduardo	AgriDis	EUR 2008 (CZ)	98,9	39,3	7,0	8,0	39,2	75,6	99,4	98,2
NK Jasmic	Syngenta Seeds	EUR 2008 (D)	98,8	39,1	8,0	7,5	38,9	76,5	100,4	99,1
Saludo	Innoseeds	EUR 2005 (D)	98,7	37,5	9,0	8,5	37,9	76,2	100,4	99,7
Ampezzo	Limagrains Belgium	EUR 2009 (NL)	98,7	40,0	8,0	8,5	38,5	78,0	101,8	100,3
Pralinia	Barenbrug	2008 (CH)	97,8	38,0	8,0	8,0	37,4	75,7	99,9	97,5
Konivens	Verla-Seeds	EUR 2007 (F)	97,8	39,1	8,5	8,0	38,2	75,2	99,3	97,1
Dualto	Innoseeds	EUR 2008 (NL)	97,5	38,7	9,0	8,0	37,3	77,6	101,6	99,1
Expert	Limagrains Belgium	2005 B	97,4	38,9	8,0	8,5	39,7	76,3	100,4	97,7
Delitop	Syngenta Seeds	2003 B	96,8	38,5	8,0	9,0	41,4	76,7	101,0	97,8
Amball	KWS	EUR 2006 (D)	96,6	38,0	9,0	8,5	39,8	75,6	100,3	97,0
Vroege rassen										
NK Cooler	Verla-Seeds	EUR 2009 (D)	104,9	37,0	9,0	8,5	37,4	75,0	98,7	103,5
Ricardinio	KWS	2009 B	104,3	36,1	9,0	8,5	36,8	74,4	98,3	102,3
Monroe	Limagrains Belgium	2007 B	103,9	36,8	9,0	8,5	36,1	74,9	98,4	102,0
Ambrosini	KWS	EUR 2008 (A)	103,5	36,6	9,0	8,5	37,0	73,5	98,0	101,4
Aventura	KWS	2005 B	103,5	35,3	9,0	8,5	36,6	74,7	99,2	102,4
Kalvin	Aveve	2007 B	103,2	37,3	9,0	7,5	37,0	75,8	99,8	102,7
Bravour	Barenbrug	2006 B	103,1	36,7	8,5	9,0	38,6	76,0	100,5	103,4
Mazurka	Aveve	EUR 2005 (F)	103,1	36,9	8,5	8,5	37,9	76,5	100,9	103,4
Aaravan	Limagrains Belgium	EUR 2009 (F)	102,8	36,5	9,0	8,0	37,0	76,7	100,8	103,4
LG 30218	Bsc Agro	EUR 2009 (NL)	102,4	37,9	8,5	9,0	38,8	78,0	101,7	104,0
Amoroso	KWS	EUR 2005 (D)	102,1	37,9	9,0	7,5	38,2	75,3	100,1	102,0
Amilac	KWS	EUR 2008 (NL)	101,9	36,7	9,0	8,0	36,1	74,5	99,5	101,2
LG 3234	Bsc Agro	EUR 2008 (D)	101,7	36,7	9,0	9,0	38,3	78,0	101,7	103,3
Logo	Bsc Agro	2009 B	101,6	36,5	9,0	9,0	39,5	77,1	100,9	102,4
NK Gitago	Aveve	2009 B	101,2	37,5	9,0	8,0	37,6	75,3	99,2	100,2
ES Progress	Barenbrug	EUR 2007 (F)	101,0	36,5	9,0	8,5	36,8	74,7	99,0	99,9
Sensation	Bsc Agro	EUR 2006 (F)	100,8	37,7	9,0	9,0	38,6	76,4	100,6	101,4
Padrino	Aveve	2008 B	100,7	37,0	8,5	7,5	35,8	74,5	99,0	99,6
Sunaro	Philip-Seeds	EUR 2007 (CZ)	100,3	37,0	9,0	8,5	38,0	74,1	98,2	98,3
PR39B56	Pioneer	EUR 2006(D)	99,9	40,3	7,0	9,0	36,6	74,4	97,9	97,5
Musixx	Philip-Seeds	EUR 2009 (NL)	99,8	36,6	8,0	8,0	37,2	75,7	99,7	99,3
Canon	Maisadour Belgium	2007 B	99,1	36,3	9,0	9,0	36,3	74,3	98,3	97,2
LG 3227	Bsc Agro	EUR 2008 (NL)	98,9	36,8	8,5	9,0	38,1	78,1	102,4	101,3
Xxira	Innoseeds	EUR 2006 (D)	98,2	37,4	9,0	8,0	36,9	74,9	99,1	98,1
Tiberio	Verla-Seeds	EUR 2006 (D)	97,8	37,3	8,5	8,5	37,7	74,7	99,2	97,0
Jaar gemiddelde			21,8 (t/ha)	37,8%	2,2%	2,7%	38,2%	75,9%	934 VEM	20.377 kvEM/ha
Gemiddelde van de getuigen			21,7 (t/ha)	37,4%	1,7%	1,2%	38,2%	75,8%	934 VEM	20.294 kvEM/ha

¹ 100% = gemiddelde getuigen Beethoven, Canon, Muzarka en Saludo

² Schaal 5,5 (> 45% getroffen platen - zwak) tot 9 (0-1% getroffen planten - uitstekend)

³ De resultaten van de voederwaarden steunen op resultaten van 4 proeflocaties (Lennik, Naast, Pipaix en Zichem)

dichtheid zaaien. Zidane is over de hele lijn een goed ras met als grootste pluspunt de verteerbaarheid. Ook als korrelmaïs scoort dit ras goed. ES Paroli en MAS 23.B zijn rassen met een rendement rond het gemiddelde maar met een goede verteerbaarheid.

Halflate tot late rassen Bij de rassen uit deze vroegrijpheidsgroep stellen we geen sanitaire problemen vast bij de oogst. Franki cs is al 8 jaar gekend als een ras met een zeer hoog en regelma-

tig opbrengstpotentieel, maar een verteerbaarheid onder het gemiddelde. Dit ras wordt het best tijdig gezaaid. Chatillon bevestigde zijn goede resultaten van 2008. Het ras heeft opnieuw de beste verteerbaarheid en het hoogste energetisch rendement van deze groep. Seiddi cs is een degelijk ras dat een lichtjes mindere verteerbaarheid compenseert met een zeer hoog opbrengstpotentieel zodat het energetisch rendement nog steeds goed blijft. Tijdig zaaien is wel aangewezen.

Ook ES Charles haalt met een matige verteerbaarheid, in combinatie met een zeer hoog opbrengstpotentieel, een goed energetisch rendement. Het ras PR39F58 is regelmatig met een gemiddeld tot goed rendement. De zeer goede verteerbaarheid helpt het ras aan een goed energetisch rendement. ES Turbo behaalt een rendement in de buurt van de getuigen (zowel kg/ha als kvEM/ha). Voor verteerbaarheid is ES Turbo bij de betere rassen. Al deze waarnemingen liggen in de lijn van de

resultaten uit het voorlopig netwerk van 2008.

Gezien hun grootte en hun laatrijpheden raden wij aan de rassen ES Charles, Franki CS, PR38H20 en Seiddi CS zeker tijdig te zaaien (ideaal vóór 5 mei) en bij voorkeur aan een iets lagere zaaidichtheid (90.000 tot 95.000 korrels/ha).

Zeer vroege variëteiten Ook hier is de vroegrijpheidsklasse gebaseerd op basis van proeven over 3 jaar (FAO ≤ 200). Het ras Aposito doet een zeer mooie intrede in het netwerk met de beste rendementen voor zowel kg DS/ha als kvEM/ha (tabel 2). Het ras heeft ook zeer goede voederwaarden en bevestigt daarmee zijn hoge verteerbaarheid. Kadenz en Award zitten al 2 jaar in proef en bevestigen hun goede resultaten van het voorgaande jaar met goede algemene eigenschappen en een regelmatig rendement. Award heeft bovendien een zeer goede verteerbaarheid en een hoog energetisch rendement.

Patrick en Dominator zijn 2 vaste waarden. Beide scores goed inzake voederwaarden; Patrick nog net iets beter dan Dominator. Beide rassen zijn als dubbel-doelras inzetbaar, gezien hun goede resul-

taten bij de oogst als droog graan, vochtig graan of mks. Ook Aurelia is goed gekend. Het bevestigt met regelmatige rendementen en zeer goede voederwaarden.

PR8000 toonde zich in 2008 voldoende vroeg om door te schuiven naar het zeer vroege tot vroege netwerk. Het ras bevestigt met een goed rendement en een zeer goede verteerbaarheid en haalt hierdoor eveneens zeer goede resultaten voor kvEM/ha. Beethoven en Castro halen rendementen in de buurt van de getuigen. Ze vullen deze resultaten aan met zeer goede voederwaarden en een hoog energetisch rendement per hectare.

Bij de zeer vroege rassen zien we geen noemenswaardige gevoeligheden voor stengelrot opduiken. Enkel Eduardo kan je beter niet overrijp oogsten. Er kan zich mogelijk nog stengelrot ontwikkelen in een later stadium. De verschillende rassen hebben een goede tot uitstekende resistentie voor builenbrand.

Vroege variëteiten In de groep van de vroege rassen (FAO tussen 200 en 230) halen NK Cooler en Ricardinio uitstekende resultaten voor rendement in kg/ha en kvEM/ha. Beide rassen hebben goede

voederwaarden. Ze bevestigen hun goede resultaten voor opbrengst van het voorlopig netwerk in 2008. Ricardinio zat toen nog in de late groep maar is voldoende vroegrijp om in de categorie vroege rassen opgenomen te worden. Het ras is een goede kandidaat als dubbeldoelras vermits het goed scoort bij de oogst als droog graan, vochtig graan of mks.

Monroe en Aventura zitten al 5 jaar in proef en halen opnieuw zeer goede rendementen aan kg DS/ha en aan kvEM/ha. Ook de voederwaarden zijn goed voor beide rassen. Aventura is door de jaren heen het meest regelmatig. Ambrosini doet een zeer goede intrede in het normaal netwerk met zeer hoge rendementen. De verteerbaarheid ligt wel lager dan het gemiddelde. Het ras bevestigt zijn resultaten van het voorlopig netwerk 2008. Ook Ambrosini scoort goed bij de oogst als droog graan, vochtig graan en mks en is daardoor geschikt als dubbeldoelras. Kalvin heeft goede algemene eigenschappen met in het bijzonder een uitstekende verteerbaarheid. Bravour en Mazurka halen zeer goede resultaten voor zowel kg/ha als kvEM/ha. De algemene voederwaarden zijn ook zeer goed. Bravour heeft als bijkomend pluspunt een hoog opbrengstpotentieel voor graan en is hierdoor uitermate geschikt voor een oogst als droog graan, vochtig graan of mks. Aaravan werd in 2008 nog getest in het voorlopig netwerk. Het ras heeft een uitstekende verteerbaarheid en haalt goede rendementen als totale drogestofmassa en een goed energetisch rendement. Het ras LG 30218 is, qua verteerbaarheid, bij de beste in deze groep. Dit, gecombineerd met een zeer hoog opbrengstpotentieel, maakt het tot het ras met het hoogste energetisch rendement bij de vroege rassen, een bevestiging van de goede resultaten van 2008.

Amaroso deed zijn goede resultaten uit het verleden over in 2009. Het is een ras met regelmatige en goede scores voor kg/ha en kvEM/ha. Met goede korrelopbrengsten is het ook geschikt voor een oogst als droog graan, vochtig graan of mks. Rassen zoals LG 3234, Logo en Sensation kenmerken zich door uitstekende verteerbaarheden en goede rendementen. Sensation is zeer regelmatig en kan bovendien ingezet worden als dubbeldoelras. Ondanks wat minder goede rendementen vermelden we LG 3227 door de zeer goede verteerbaarheid van het ras.

Bij de vroege rassen werden geen ernstige gevoeligheden voor stengelrot waargenomen. Enkel PR39B56 kan in een later stadium wat stengelrot ontwikkelen en moet tijdig geoogst worden. Alle rassen hebben een goede tot uitstekende resistentie voor builenbrand. ■

De resultaten van deze rassenproeven kan je ook nalezen op www.cipf.be.

Toelichting selectiecriteria

Bij de zoektocht naar het meest geschikte ras moet men een goede combinatie vinden van productiviteit, kwaliteit, regelmaat en andere algemene eigenschappen zoals ziektegevoeligheden.

Volgende selectiecriteria zijn uitermate belangrijk:

- ▶ Een vroegrijpheid gekozen in functie van de verwachte zaai- en oogstdatum en van de toegankelijkheid van het perceel in functie van het weer.
- ▶ Een hoge en regelmatige (over verschillend jaren heen) opbrengst aan droge stof/ha is het eerste belangrijke selectiepunt.
- ▶ Na pure opbrengst primeert een goede voederwaarde (aandeel zetmeel, verteerbaarheid, vEM/kg, kvEM/ha), wel in functie van de toepassing (melk of vlees).
- ▶ Een goede resistentie tegen stengelrot: minder kans op hoge drogestofgehalten, legering of fusariose bij graan dat na maïs gezaaid wordt.
- ▶ Een goede resistentie tegen builenbrand: veilig en smakelijk voeder.
- ▶ Een goede resistentie tegen mechanische legering: makkelijkere oogst en betere bewaring.